

Augusti 2008

BRUKS.

anvisningen nr 7

Vi efterlyser filmer om livet i Åker

Har du, eller känner du kanske någon som har, smalfilmer om något som skett i Åker socken? Det kan vara filmer från något offentligt arrangemang, en invigning av något slag, ett idrottsarrangemang, en tillställning i Folkets Park eller Folkets Hus, men det kan lika väl vara från något privat evenemang. Kanske har du någon minuts film från vardagen, t.ex. från någon arbetsplats, fisketuren på Visnaren, tåget som anländer till Åkers järnvägsstation eller livet kring bensinmacken. Snart sagt vad som helst, som har anknytning till Åker, är vi intresserade av och det räcker med kortare sekvenser på någon minut.

Tanken är att hembygdsföreningen skall få kopiera er film. Tillsammans med andras filmer skall detta sedan bli ett historiskt tidsdokument i bild om Åker, om vardagslivet, arbetslivet och festligheter så som det en gång gick till och upplevdes. Hembygdsföreningen kommer att samla alla filmer på en CD-skiva som därmed blir ett bestående kulturhistoriskt minne som kan sparas för kommande generationer. CD-skivan kommer även att finnas till försäljning och naturligtvis får alla som medarbetat ett exemplar.

Lämna dina filmer senast 31 november till:

- Evert Lidén, Kvarnvägen 13 (Tupphuset), 647 51 Åkers styckebruk, 0159-310 88.

Försvaret av Krutbruket under 2:a världskriget

Vid årsmötet kom ett förslag att hembygdsföreningen borde genomföra ett arbete kring försvaret av Åkers Krutbruk under andra världskriget, inte minst att dokumentera de platser kring bruket och Åker som användes för luftförsvaret av Krutbruket.

I föreningen finns förhoppningsvis medlemmar med såväl någon kunskap om ämnet som intresse att delta i en studiecirkel kring "Försvaret av Krutbruket under andra världskriget". Målet skulle kunna vara dels en skriftlig redogörelse i bokform, dels en utställning i vårt museum. Ett sådant arbete bör naturligtvis omfatta mer än luftvärnsställningar men exakt vad arbetet skall omfatta får studiecirkeln komma fram till.

Nu söker vi dig som tycker detta verkar spännande och intressant och som skulle vilja vara med i en sådan studiecirkel.

Anmäl dig med namn, adress och telefonnummer, senast den 31 oktober, till:

- Yvonne Lundström, Göksjötorp 3, 647 92 Mariefred, 0159-313 54, eller till
- Pehr Bengtsson, Skördevägen 86 C, 647 50 Åkers styckebruk, 0159-317 01.

Vi hoppas kunna kalla samman alla intresserade i november för ett första möte.

Hembygdsföreningens almanacka för 2009

Snart finns den här, Åkers hembygdsförenings första almanacka! Arbetet pågår just nu med att se över vilka gamla fotografier från Åker som skall få vara med att pryda vår första utgåva av hembygdsföreningens egen almanacka.

Du kommer att kunna köpa almanackan i samband med vår traditionsenliga Glöggafton den 9 december. Den kommer även att finnas till försäljning hos Åkers Blommor i Gallerian från november. Nu behöver du inte fundera över julklappar längre!

Hembygdens helg

Hembygdens helg genomförs på Historiska museet i Stockholm den 11-12 oktober. Utställningar, föredrag, hantverk, smide, bokbord med mera, allt med koppling till hembygdsrörelsen finns att beskåda. Några av föredragen har rubrikerna "Svitjods undergång och Sveriges födelse", "Varför älskar vi medeltiden?" och "Äsch, den där gamla trasan!" Historiska museet är öppet dagligen mellan klockan 11.00 och 17.00 respektive dag. Alla är välkomna, entrén är gratis för medlemmar i Sveriges Hembygdsförbund (vilket alla är som är medlem i Åkers hembygdsförening). Mer information hittar du på anslagstavlan vid vårt museum.

Åkersbor berättar

Denna gång kommer berättelsen från Nils Åke Källmyr, en av medlemmarna i föreningen "Brukspojkarna". Föreningen bildades 1961 och medlemmarna är i huvudsak alla födda kring styckebruket. De flesta kom från Vita Byggningen och Raden men även Täby, Täbylund och krutbruket finns representerat. "Brukspojkarna kom igång bara därför att vi ville träffas igen" som en av medlemmarna uttryckte det.

Fler berättelser från Brukspojkarna hittar du i läshörnan på museet.

- oOo -

På hösten 1942 kom jag som sjuåring tillbaka till Åker efter att ha tillbringat några år i Nynäshamn och Stockholm. Jag skulle börja i Löta skola första klass. Man skall komma ihåg att världen befann sig i krig och nöden var stor i vår omvärld. Även här i Sverige kände man av kriget på många sätt. Man hade lappade byxor, träskostövlar, inga cyklar, lång skolväg, själv bodde jag i en liten stuga i Täby. Det fanns inga bananer och apelsiner och mycket annat, som man idag tar för givet skall finnas. Efter krigsslutet 1945 kom de första bananbåtarna till Sverige. Alla barn fick då möjligheten att köpa några stycken bananer. Det var en stor dag när Lasse och jag gick till Hanssons affär och inhandlade våra bananer. Vi fantiserade om Tarzan och djungeln minns jag.

Nåväl, sjuåringen som talade stäckhålmiska skulle naturligtvis ha smörj. Han var utböling och uppfattades väl som lite märkvärdig eftersom han kom från huvudstaden. På den tiden var det knytnävarna som gällde, det slogs på varje rast vill jag minnas. På hemvägen en dag, som för alltid bitit sig fast i mitt minne efter det att det tisslats och tasslats mer än vanligt, började med glåpord och skrik från ett tjugotal ungar, som i flock trakasserade mig. I bygningsbacken kulminerade det hela. Jag minns att Hubert Westerlund, som bodde i vita byggningen kom ut och skrek åt ungarna att låta bli killen, som grinade och snorade i backen. Förgäves, man plockade blomjordskockor o.dyl. från slänten till Isaks trädgård och kastade på mig. Där var

både killar och tjejer. Jag minns särskilt Johan Wretman, Rolf Eklöf, Mona Sundström, Ingegerd Karlsson m.fl. m.fl. Åke Isak var också med fast ganska passiv enligt egen utsago. I ren desperation fick jag tag på en krakstör och klippte först till Johan Wretman sedan Rolf Eklöf varpå hela högen tog till harvärjan och sprang uppför bygningsbacken. I och med detta upplöstes det hela. Men Rolf Eklöf, som då bodde i Rappstugan sprang hem och skvallrade så att när jag på min hemväg till Täby kom förbi där öppnade Elin fönstret och skällde ner mig för att jag slagit hennes Rolf.

I dag är stäckhålmaren sen många år accepterad och ingår bl.a. i Brukspojkarna. En sammanslutning av brukspojkar som i vått och torrt håller samman och regelbundet träffas. Åke Isak har vuxit upp till en hedersman och ingår också i Brukspojkarna. Minnena från vår barndom har vi gemensamt. Åke och jag har följts åt genom åren, genom folkskolan, genom realskolan, genom lumpen, genom raggartiden, genom danstiden o.s.v. Vi har förresten inte gett upp riktigt än.